

Editorial

Vážený čtenáři,

malé ohlédnutí za rokem 2009 a činností Agentury ochrany přírody a krajiny ČR nelze začít jinak než předsednictvím České republiky Radě Evropské unie v prvním pololetí. Naše agentura se ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí přímo podílela na jednáních pracovní skupiny Rady EU pro mezinárodní otázky životního prostředí – biodiverzita a zúčastnila se také přípravy celoevropské konference o přírodních a přírodě blízkých oblastech a pravidelného setkání ředitelů ústředních institucí ochrany přírody členských států EU v Praze, kde byl představen náš systém monitoringu podle směrnice o ptácích a stanovištích.

Podstatná část letošního roku byla ve znamení projednávání novel zákona o ochraně přírody a krajiny v Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR. Výsledné novely se naší činností přímo dotýkají jak v odborné rovině, tak i ve výkonu státní správy, který probíhá na jednotlivých správách chráněných krajinných oblastí (CHKO). Poté, co obě novely vstoupí v platnost, budou kolegové na správách rozhodovat o výjimkách ze základních ochranných podmínek CHKO a dalších zvláště chráněných území v CHKO, NPR a NPP, a naopak již nebudou rozhodovat o výjimkách pro silně a kriticky ohrožené druhy rostlin a živočichů mimo území CHKO, NPR a NPP. Naproti tomu krajská střediska zřejmě čeká více práce při odborné podpoře krajských úřadů při rozhodování o výjimkách ze základních ochranných podmínek ve zvláště chráněných územích (ZCHÚ) i všech tří kategoriích zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Pro celý rok naše organizace plnila v celé šíři svoje úkoly na celostátní i regionální úrovni. Pro MŽP byla připravována odborná stanoviska jako podklady pro rozhodování vlády o výjimkách z ochranných podmínek všech ZCHÚ mimo národních parků. V souladu se strategií rozvoje velkoplošných chráněných území byly připraveny návrhy základ-

ních dokumentů pro zahájení jednání o rozšíření CHKO Kokořínsko (o Českolipsko-Dokeské pískovce a mokřady), vyhlášení CHKO Soutok a CHKO Doupovské hory a NP Křivokátsko. Z pověření MŽP byla ve spolupráci s odborným dodavatelem zahájena aktualizace vymezení nadregionálních prvků ÚSES na celém území ČR. Revizi všech památných stromů včetně doplnění základních údajů o jejich současném stavu zajišťujeme zejména vlastními silami ve spolupráci s vyhlášovatelí a bude ukončena v polovině příštího roku. Stejně jako v předchozích letech pokračovala systematická péče a management v chráněných územích se zvláštním zřetelem ke státním pozemkům, ke kterým má AOPK ČR příslušnost hospodaření. Pro náročnější a rozsáhlejší akce bylo zpracováno více než třicet investičních projektů k získání financí z národních i evropských zdrojů v řádech desítek milionů korun.

Zásadní podíl měla AOPK ČR na přípravě a projednávání dalších evropsky významných lokalit (EVL) v ČR. Materiál byl schválen vládou ČR v říjnu 2009, a doplnil tak seznam EVL podle požadavků Evropské komise. Významným způsobem jsme přispěli k aktualizaci Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, který je strategickým a koncepčním dokumentem v oboru pro další léta zejména při naplňování Úmluvy o biologické rozmanitosti, Evropské úmluvy o krajinné, Ramsarské úmluvy a také Rámcové směrnice Evropského společenství o vodách. Velký kus práce jsme odvedli při administraci prostředků a uplatňování finančních nástrojů v ochraně přírody a krajiny na celém území státu, včetně hodnocení projektů Operačního programu Životní prostředí. V průběhu roku byl dopracován Program návštěvnických středisek chráněných krajinných oblastí a zároveň již byly připravovány projekty prvních „Domů přírody“ v Moravském krasu a Litovelském Pomoraví a je rozpracováno několik dalších.

Ani AOPK ČR se nevyhnuly dopady ekonomické krize a s ní souvisejících vládních opatření. Od začátku roku 2010 bude snížen počet pracovních úvazků a očekává se i plošné snížení platů. Na základě první fáze analýzy pracovní náročnosti a činnosti všech pracovišť se snížení úvazků dotkne jak ředitelství, tak některých regionů a zároveň bude do jednoho regionálního pracoviště sloučena Správa CHKO Jizerské hory a krajské středisko Liberec. Ke zmírnění dopadů těchto opatření přispěje zahájení projektu Inventarizace národních přírodních rezervací a památek, na který jsme získali finanční prostředky z Operačního programu Životní prostředí.

Rok 2009 byl významný i z hlediska vydavatelské činnosti – novinkou ve vydávání časopisu *Ochrana přírody* bylo samostatné speciální číslo věnované biologické rozmanitosti a klimatickým změnám v české i anglické verzi, které bylo distribuováno v rámci českého předsednictví EU a bylo prezentováno i na prosincové kodaňské konferenci smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (UNFCCC) a jejího Kjótského protokolu. Posledním, v pořadí 14. svazkem *Jeskyň* bylo završeno vydávání edice *Chráněná území ČR*, které započalo již v roce 1998. Celkem tento i v celoevropském měřítku bezesporu ojedinělý soubor obsahuje třináct svazků věnovaných jednotlivým krajům. Zaslouženou pozornost jistě vzbudí dvě publikace: *Příroda a krajina České republiky – zpráva o stavu 2009* a *Monitoring druhů a ptáčích oblastí podle směrnice o ptácích v letech 2005–2007*. Obě jsou první svého druhu v České republice a mohou se stát východiskem pro sledování a porovnávání dalšího vývoje české přírody v jejím celku a v jedné dílčí složce, avifauně.

V závěru bych se ještě rád zmínil o strategickém dokumentu, který se bezprostředně týká budoucnosti naší organizace, Programu AOPK ČR na období 2010–2019. Vznikal v průběhu posledních dvou let a rozpracovává vládní a resortní koncepční a rozvojové dokumenty podle hlavních činností agentury do jednotlivých krátko- a střednědobých opatření. V návrhu opatření je zvláštní zřetel věnován přístupu k lidem žijícím ve zvláště chráněných územích a také všem, kteří zde hospodaří nebo je jinak využívají ke své činnosti. Věřím, že připravený Program AOPK ČR přispěje k naplnění poslání naší instituce v příštích letech.

Dovolte, abych poděkoval všem pracovníkům AOPK ČR za odvedenou práci v roce 2009. Zvláště srdečně pak děkuji nejbližším spolupracovníkům – zejména členům rady vedení a vedoucím regionálních pracovišť – za korektní a kolegiální spolupráci a vstřícnost při naplňování mnoha rozmanitých úkolů a řešení nejrůznějších problémů.

Do roku 2010 i dalších let přeji Agentuře ochrany přírody a krajiny ČR, jejím pracovníkům a také všem spolupracujícím organizacím, jednotlivcům a partnerům hodně sil, vše dobré a zejména úspěchy a uspokojení při společné práci ve prospěch lidí, přírody a krajiny v České republice i v mezinárodním měřítku. Přeji všechno nejlepší také těm, kteří mají naši přírodu rádi a podporují péči o naše společné přírodní a krajinné dědictví.

František Pojer
ředitel AOPK ČR